

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Gyalázat.

A jellemző szót Ugron Gábor találta meg. A Bánffy kormányzása, Magyarországán szegénye. Így érzi ezt ma már minden ember. Ez nem pártkérdés. E tekintetben nem elvek küzdenek elvek ellen, eszmék eszmék ellen, irányzatok irányzatok ellen. A nemzeti becsületről táplált fogalmak lépnek immár előtérbe.

Szegyeljük, hogy kormányelnökönk tudatlan. Még inkább szegyeljük, hogy állásának méltóságát nem tudja megőrizni. Szegyeljük, hogy az osztrák pacsákzik vele. Szegyeljük, hogy egész Európa tudomást vett tájékozatlanságáról és hihetetlen képtelenségéről.

Az ember örömet tiltakozik a szolidaritás ellen. A mit lött, süsse meg; a mit főzött, egye meg. De valami azt sugja minden magyar embernek, hogy hivatalos vezérét ha bántalmazza, ha megalázza, ha számba nem veszik: akkor ez a bántalom, ez a megaláztatás, ez a kicsinylés mi reánk is árnyéket vet.

Szeretnénk büszkékké lenni s éreznünk, hogy pirulnunk kell. „Magyarországi vagyok” — mondtam egyszer utazás-közben. — Ah, a Kossuth országából! — felelte rá egy francia. Jól eső melegség áradt szét ereimben, látva, hogy tárgya vagyok a megbecsülésnek, mert alkatrésze vagyok a Kossuth országának. — Most? Most bizonyára ezt mondaná: „Ah, ön odavalló, a hol az a furcsa Bánffy kormányoz.” És az ember tovább szövi az idegen gondolatait. Hát nem kaptak ott mást? Hát abban az országban csak ilyen színvonalon áll a műveltség? Ugyan milyennek ott a kormányzottak, mikor ilyen a kormányzó?

A legérdekesebb lélektani momentum az, hogy Bánffy nem látszik érezni helyzetének képtelenségeit. Mikor felsorolják neki a ház előtt a megaláztatások azon sorozatát, melyek között vesszőt futni volt kénytelen: ez az ember oly keserűen mosolyog a székén, mintha vele a legnagyobb igaztalanság történnék. Ugy látszik, hogy itt fiziológiai fogyatékosággal állunk szemközt. Mintha hiányoznának nála a politikai önérték idegszájai.

Megsérti egyik miniszterétársat kegyetlenül. Felszalad Bécsbe elégtételt. Jelentkezik a felségnél. Nem fogadják. Ám a sértőt fogadják. Vele csak másnap beszélnek. De elégtételt nem kap.

Megengedik, hogy olvasson fel a Ház előtt egy levélváltást. Ezek az okmányok ellene bizonyítanak. Ő mégis felolvassa. E miatt Bécsben markukba kaczagnak. A szégyen-kalváriának ez volt a második statiója.

Bánffy ország-világ előtt azt állította, hogy jegyzéket küldöttek Rómába. Miniszterétársat ráúti, hogy nem mondott igazat. Ő követeli, hogy legalább utólagosan küldjék el. Imár két hete ennek. A jegyzék ma sincsen elküldve. Tehát hazugságban hagyták Bánffy-t, s engedik, hogy ebben a csunya szószban hetekig vergődjék. A kalváriának ez a harmadik statiója.

A szégyenfutás itt még nincsen bevégezve. Miután Kálnoky hírlapilag a legélesebb gorombaságokat verte a Bánffy fejéhez: a felség Kálnoky-t a hivatalos lapban egekig magasztalja. S mikor Bánffy ezekért ismét Bécsbe szalad, a király fáradtnak érzi magát s öt percnyi kihallgatás után azzal bocsátja el, hogy majd máskor, most menjen haza Budapestre.

Mindezek után Bánffy még mindig kormányelnök.

Összegezve a tényeket, a helyzet ez: Bánffy azt állította, hogy a nunczius átlépte hatáskörét; de állítását még eddig bizonyítani nem tudta. Ezzel kompromittálta magát Európa diplomáciája előtt.

Továbbá azt állította, hogy Rómába jegyzék küldetett. Kiderült, hogy nem küldetett. Kiderült, hogy a jegyzékküldés csak feltételelesen volt neki megígérve, s ő ezt a feltételes ígéretet megtörtént tény gyanánt hirdette ki a házban. Ezzel is kompromittálta magát Európa diplomáciája és olvasó közönsége előtt.

Azután Bécsbe ment elégtételt kérni, mivel Kálnoky őt pellengére állította egy félhivatalos lapban. De visszajött elégtétel nélkül.

Megint Bécsbe ment, mert e közben Kálnoky kitüntetésben részesült s így kettős oka volt az elégtételt megszüretni. Megint visszajött elégtétel nélkül.

A király csak közbenjárásra és csak késedelmező fogadta. Bánffy ezt nem értette meg. Kálnoky a szó szoros értelmében lehordta mint egy gyerkőcöt. Bánffy pedig elment Kálnokyhoz. Elment egyszer, azután kétszer. Kálnoky, a sértő egyszer sem volt Bánffynál, a sértettnél. Bánffy a sértett immár három ízben járt Kálnokynál a sértőnél.

Igaz-e ez?

Ha igaz nem volna, kigondolni nem tudná ezt a legmerészebb fántázia sem.

Kaphat-e ezek után Bánffy kielégítő elégtételt? Az ekként megrongált tekintélyt lehet-e megpreparálni? Kicsoda gondolhat falkstromra olyan sebestülést, mit a farkas marása volt a cigány lovába, melynek tudvalevőleg csak a file maradt meg.

Mondják, hogy Bánffy is királyi kéziratot fog kapni. Hátaztán? Ez csak annyit jelentene, hogy a királynak jó szíve van és tud szánakozni.

Kálnoky megleckéztette Bánffy-t. Ezért a sértésért csak Kálnoky adhat elégtételt, ha bocsánatot kér Bánffytól. Adhat a király is, de csak úgy, ha elbocsátja Kálnoky-t és megtartja Bánffy-t. Ám, még mindig fenmarad a római jegyzék. Annak tehát el kell küldetni, ha elégtételről beszélünk. Sőt ha mindez megtörténik, még akkor is fennáll az a kérdés: maradhat-e kormányelnök, a ki önértetének hiányával szegyet, tudatlansággal, tapintatlansággal és valótlán állításaival gyalázatot hozott az országra?

A válság.

Józika a királynál.

Bécs május 12.

Báró Józika ma délből megjelent a Hofburgban s ott ő felségé által magánkihallgatáson fogadtatott. A kihallgatás után Józika Kálnokyhoz ment, mivel hosszabb ideig tanácskozott. — Józika a mai nap eredményeivel igen meg van elégedve, s úgy látszik, hogy a békés kiegyenlítés módjait megtalálták. — Bánffy tegnapi előterjesztésére a döntés csütörtök előtt nem fog megtörténni, mivel Józika holnap Budapestre utazik s csak szerdán tér vissza Bécsbe. Albert porosz herceg csak 15-én jön Bécsbe.

Kálnoky a királynál.

A király ma reggel érkezett vissza Pólaból Bécsbe, de az állomástól azonnal laizai vadaskastélyába hajtatott, a hol azonban még az ut fátadalmait sem igen pihenhette ki, tekintettel arra, hogy már délután 1 órakor Kálnoky gróf külügyminisztert majdnem egy óráig tartó kihallgatáson fogadta. A külügyminiszter a király kifejezett kívánságára utazott Lainzba.

Tanácskozások.

A míg a király Lainzban tartózkodott, addig Bánffy miniszterelnök és Jósika Samu báró miniszter, kik ma reggel érkeztek Bécsbe és a magyar miniszterium palotájába szálltak, a teendőik fölött tanácskoztak az egész délelőtt folyamán, hol itt, hol a ballplatzon levő palotában folyton tartottak a megbeszélések Bánffy Jósika és Kállay miniszterek között, mignem délután 5 órakor egy udvari fourier jelent meg a magyar miniszteriumban, mire Bánffy miniszterelnök — egy

nagy aktatáskával — és Jósika báró együttesen a Hofburgba hajtatott.

Bánffy a király előtt.

Bécs, május 12.

A miniszterelnök nagyon rövid ideig volt a királynál és tudomására hozta ő felségének a tegnapi miniszter tanács határozatait, a melyek lényegükben azt tartalmazták, hogy a miniszterium beadja lemondását és csak ha annak el nem fogadása ünnepélyes formában történnék, maradna meg a kormány továbbra is az ügyek élén.

A király kijelentette a kérelem meghallgatása után, hogy az elhatározást későbbre kell fentartania.

Bánffy erre felhozta, hogy holnap a magyar képviselőház és holnapután a főrendiház tart ülést és felhívta a király figyelmét arra a körülményre, hogy a főrendiház ismét a két hátralévő egyházpolitikai javaslatot veszi tárgyalás alá, hogy a kormány erre a dologra igen nagy súlyt fektet.

A király erre azt felelte, hogy nem akarja, hogy a parlament tevékenységében zavartassék.

Ezzel a kihallgatás, a melyben a király Bánffyyal épp oly kegyesen bánt, mint a múlt vasárnapi audiencia alkalmával, véget ért. Ez a kegyenylányítás tekinthető talán a jelenlegi helyzetet ez egyetlen egy kedvező szimptomája gyanánt, annyival inkább, mert Bánffy azoknak az előterjesztéseknek lényegét és tartalmát, a melyeket kabinetje nevében az uralkodónak tett, a legnagyobb titokban tartja.

Együtttes audencia.

Hét óra felé a király együtttes audencián fogadta Bánffy Dezső br. miniszterelnököt és Jósika Samu br. minisztert. A király hét óra után visszatért Lainzba.

Ez a második kihallgatás igen rövid ideig tartott és eltávozva a Burgból, Bánffy Dezső br. ebédén volt Jósika miniszternél a kivel igen hosszasan értekezett.

Bánffy elutazása.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök az esti tíz órai vonattal Budapestre utazott, a nélkül, hogy említetteke kívül más politikai egyéniségekkel érintkezett volna.

Bánffy tegnapi audienciája.

Budapest, május 13.

Báró Bánffy a tegnapi kihallgatás alkalmával formális proposíciókat nem terjesztett elő, de valószínű, hogy a kabinet a tegnapi kihallgatás után oly előterjesztéseket fog megállapítani, melyeknek elfogadása a status quo ante helyreállítását lehetővé fogják tenni. A miniszterválság mellőzésének alapföltétele azonban az — úgy ir a Pester Lloyd mai esti lapja, — hogy a kormány által a kritikus Agliardi kérdésben elfoglalt álláspont kelően megóvódik és a Bánffy-kabinet számára megfelelő elégtétel adatik. A szabadelvű párt kebelében oly hön várt megoldás ctak ebben az irányban mozoghat. Az ügynek elposványosodásától nem kell tartani, mert csakis a békés megoldással lehet oly helyzetet teremteni, melyben a delegációnális tárgyalások békésen folyhatnak.

Kézirat Bánffyhoz.

Bécs, május 13. délután 5 óra.

A válságot úgy látszik sikerült békésen elintézni, még pedig egy királyi kézirat-al, a mely Bánffyyhoz lesz intézve. Ennek a szövegét ma Jósika báró Kálnoky gróffal megállapította és holnap Budapestre viszi, hogy megnyerje hozzá a magyar minisztertanács hozzájárulását.

A Rómába intézendő reklamáció másodrangú kérdéssé lett, és ennélfogva a békés kiegyenlítés kilátásai jelentősen javultak.

Ugron Gábor interpellációja.

— A Bánffy—Kálnoky affér. —

A képviselőház tegnapi ülésén Ugron Gábor a következő interpellációt intézte a kormányelnökhöz:

T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Az egész ország érdeklődéssel, feszült várakozással kíséri azon válságot, a mely válságba a kormány a miniszterelnök urnak egy interpellációra adott válasza miatt került. Az az interpelláció megtétele azon okból, hogy

Agliardi nunczius magyarországi utazása alkalmával olyan nyilatkozatokat tett, olyan cselekedeteket követett el, a melyeknek következtében az országban általános nyugtalanság állott be. (Derűtlenség a szélsőbaloldalon.) Ezt a nyugtalanságot volt hivatva a miniszterelnök ur válasza lecsendesíteni. (Derűtlenség a bal- és szélsőbaloldalon. Egy hang a szélsőbaloldalon: Szépen csendesítette le!)

A dicsőség és kitüntetés és annak élvezete a miniszterelnök ur számára csak 24 órára adatott meg, 24 órán túl már bekövetkezett a megtörési és azóta folyton tart a vezeklés. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon. Mozgás jobbfelől.)

Es ha rövid akarnék lenni interpellációm megtételénél, (Nyugtalanság jobbfelől. Egy hang: Bizony jó volna!) csak annyit kérdeznék a t. Házról és azokról a mozgó parlamenti tagoktól (Mozgás a jobboldalon), meddig fogják még Magyarország tekintélyét a porban vonszolni és huzéolni? (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Magyarország, ha egy fontos és a külügyeket illető lépésre határozza el magát, már az ország méltósága, az ország komolysága és lépésének sulya megfontolást igényel: megfontolást: hogy ha vád emelhetik, azon vád igazolva legyen, hogy ha támadás intéztek, az a támadás elutasíthatatlan legyen. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A miniszterelnök urnak az interpellációra adott válasza, a melyet eddig megadott Terényi képviselő urnak, megadott Appony Albert urnak és részben adott Helfy Ignác képviselő urnak, még előttünk ki nem fejtette és meg nem erősítette, hogy a nunczius micsoda nyilatkozatokkal és tényekkel lépte át a hatáskörét (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Szeretném tudni a kormány nézetét arról, hogy mi Magyarországon a római szentszék nagykövetségének a hatásköre, mert e kérdésben rejlik a homálynak, ebben rejlik a zavaroknak is kulcsa. Nem egyszer, hanem többször, pld. a primási szék betöltése ügyében itt e házban kérdést emeltem, a delegációban is kétszer és valahányszor a katolikus egyházi ügyek előfordultak, a hol a magyar király, mint legfőbb kegyur gyakorolja jogát és nehézségek fordultak elő a magyar kormány és a római szentszék közt, mindig hangszóltam, hogy a magyar királynak legfőbb kegyuri joga a magyar koronának, a magyar államnak saját joga, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a melyhez hasonló joga Ausztriának nincs, mely közös ügyet, érdeket nem képvisel, (Ugy van! a szélsőbaloldalon) mivel pedig közös érdeket nem képez, az 1867. XII. t.-cz. 8. §-a szerint a közös ügyek elintézésére hivatott organumok hatáskörébe nem tartozik. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Az 1867. XII. t.-cziknek 27. §-ára is hivatkoztam, mely egyenesen megtiltja, hogy a közös miniszterek bármelyik államnak saját ügyeit vigyék, Magyarországnak tehát mindazon ügyekben, melyek a szentszék és Magyarország közt azon legfőbb kegyuri jog gyakorlása következtében, melylyel a magyar király bír, előállnak, a római szentszék és Magyarország közt senki sem közvetíthet (Ugy van! a szélsőbaloldalon); itt a magyar kormánynak magában, önállóan kell eljárni (Ugy van! a szélsőbaloldalon), saját ügyét saját maga kell, hogy intézze, a közös organumokat arra nem használhatja. Használna volt azonban fölszólalásunk, hogy legalább azon törvényt, a melyet önk politikai létük alapjának tekintenek és a melyet ki is használnak és kizsákmányolnak, tartsák meg az ország önállóságát és függetlenségét biztosító részeiben is. (Helyeslés a szélsőbalalon.) És mi következett be. Az, hogy ma, ha azt kérdezném a t. kormánytól, hogy mi a hatásköre a római szentszék nuncziusának Magyarországon, hogy mi lehet ez a hatáskör, a melyet ő itt átlépett, nekem a feleletet alig fogják megadni tudni.

Ha Magyarország komolyan, nyomatékkal akar fellépni, és ha a kormány ragaszkodik ahhoz, hogy az a jegyzék a szentszékhez elküldessék, mely arra volt hivatva, hogy panaszt emeljenek a római pápánál azokért a tényekért és nyilatkozatokért, a melyeket itt a nunczius elkövetett, azt kell, hogy várjuk, hogy mondja meg legalább egy pár hét múlva a kormány az országnak, hogy miben állnak azok a tények és azok a nyi-

latkozatok; (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) mert mi tisztán óhajunk látni. Egy külügyi akció belpolitikai akció tekarására nem akarunk kezdeményezni és azt nem akarjuk megengedni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Tudunk kell, hogy mi a nunczius hatásköre és mit ért a mi kormányunk a nunczius azon cselekedete alatt, melylyel Magyarország belügyeibe avatkozott? Hiszen jól tudja a t. Ház, hogy csak csattanós és emlékeztető példákat idézzek fel, hogy Tisza Kálmán volt miniszterelnök ur római levelében a római szentszékhez fordult, hogy itt a választások előtt igyekezzék a klérus hangulatát a kormányra nézve kedvezően átalakítani. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Zaj és ellenmondások jobbfelől.) Nem felhívás volt-e ez Magyarország belügyeibe való beavatkozásra a magyar kormány részére, midőn a szentszék a magyar politikai közdelembe való beavatkozásra szólították fel? (Nagy zaj jobbfelől.)

De nem oly régen történt, midőn Samassa József, Eger tisztelt érseke, szintén az egyházpolitikai törvények benyújtása és előkészítése idején Rómába küldetett, hogy ott a magyar kormány javaslata számára kedvezőbb hangulatot igyekezzék kieszközölni. Vajon nem éppen önk által hivatott fel akkor is a szentszék arra, hogy belügyeinkbe avatkozzék? (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalalon. Ellenmondások jobbfelől.) És vajon mi igaz abból, t. Ház, a mi a külföldi lapokban megjelent és a mit az osztrák lapok is hangoztattak, hogy ugyanabban az időben — és hogy ez Ausztriában valóság és tény, arról biztos tudomásunk van, Schönborn, Ausztriának egyik fő katolikus egyházi méltósága, a római szentszéknel tervinált, hogy az egyik ausztriai párt, — a keresztény szocialisták ellen a pápai szentszékkel egy dezaváló nyilatkozatot eszközöljön ki, ugyan kérdem, igaz-e, hogy ugyanazon időben szintén a külügyminiszterium utján lépések tetettek volna, hogy a magyarországi néppárt ellen a szentszékkel egy ilyen helytelenítő nyilatkozatot provokálnak. Mert ha ez igaz, Magyarországra nézve, (Nagy zaj. Mozgás jobbfelől. Halljuk! Halljuk!) a mint kétségbevonhatatlan igaz Ausztriára nézve, akkor meg tudom érteni az Osservatore Romanának azon kis hírlapi közleményét, a melyben akként nyilatkozott, hogy ne kívánják a hatalmak azt, hogy a szentszék beleegyejdiék oly politikai pártviszonyokba és azokra befolyást gyakoroljon, mint akár Ausztriában a keresztény szocialisták ellen, akár Magyarországon a kath. néppárt ellen. Mi értelme van annak, hogy a pápai szentszék hivatalos organuma, e két tényt ugyanazon időben és egymással kapcsolatosan hozta nyilvánosságra?

Ez iránt a kormányunk felvilágosítást kell adnia, mert ime itt van az ország önállóságának és függetlenségének hamis ajakkal való hangoztatása azok részéről, kik évtizedeken keresztül egyebet nem csináltak, mint, hogy a római szentszék beavatkozását a mi belügyeinkbe kikérték, keresték, kiközlítették. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Mozgás jobbfelől.) Kikérték és keresték, a választások rendén abból elősködtek, magukat fenntartották. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Mozgás jobbfelől.)

Es midőn egyszer a már megszokott befolyás gyakorlása ellentét fordul, akkor jajgatnak és az ország tekintélyét és méltóságát akarják megvédelmezni, ők, a kik azt örökké elmulasztották, a kik most is el fogják mulasztani, midőn a saját érdekükkel nem vág össze. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Mozgás jobbfelől.)

De hát, t. Ház, azt kell kérdenem, hogy a kormány a jegyzéknek a római szentszékhez való elküldése iránti követelését fenntartja, azt hiszi-e, hogy ezen jegyzék elküldése által elég van téve azon sérelemért és bántalomért is, a mely elkövetett br. Bánffy Dezsőn, mint Magyarország miniszterelnökén félhivatalos uton, egy másik miniszterétársat a külügyminiszter által?

Hiszen, ha a jegyzék elküldetik, ez annyit jelent, hogy azon túllépések és visszaélések, melyeket Agliardi nunczius elkövetett, megtoroltassanak; de még nem jelenti azt, hogy azon sérelem, melyet Kálnoky gróf külügyminiszter követett el, szintén megtoroltassék. (Ugy van! balfelől.) Nem akarom összetéveszteni Magyarországot és a minisz-

terelnék ur személyét. (Zaj. Felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Nem is lehet!) mert sokkal magasabb fogalmaim vannak az ország méltóságáról, az ország nagyságáról és tekintélyéről. Ámde nem tudom elfelejteni, hogy e kormányk hivatalba lépése alkalomával, itt e padokról kénytelen voltam kijelenteni, hogy hová törpült le Magyarországon a politikai élet színvonala? Ha a t. tulajdon a maga párt vezérének, a maga kormányelnökének odaállította báró Bánffy Dezsőt, akkor gondoskodott volna arról is, hogy ő a maga politikai cselekvéseiről, politikai nyilatkozatairól akként állja meg helyét, hogy abból Magyarország méltóságára és tekintélyére semmi hátrány ne származzék. (Ugy van! bal- és szélsőbaloldalon.)

Ha a többség a maga vezérét, a maga kormányelnökét báró Bánffy Dezsőre ruházta, akkor kötelessége, hogy őt a harczban is kövesse, a harczban is támogassa, hogy vele álljon, vagy vele bukjon. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Felkiáltások balról: Ezt nem akarják! Egy hang jobbról: Köszönjük a tanácsot!)

Én azonban azt kérdelem, hogy Magyarország méltóságával, Magyarország tekintélyével miként egyezik meg az, hogy hetek teltek el, a mióta Magyarország miniszterelnöke félhivatalos uton sértést szenvedett és ha azért nem tudott a miniszterelnök ur magának elégtételt szerezni a hivatalos uton, részére ott áll az erkölcsi ut, nyitva áll a politikai ut. A ki Magyarországot legelő méltóságának helyét foglalja el, annak nem lehet személyes inzultusokat hivataltársaitól megtorlatlanul eltérni, (Zajos helyeslés balról.) és ha azokat eltérni és mosolyogva tűri el, akkor ez csak azt mutatja, hogy ez a miniszterelnöki szék sokkal mélyebben sülyedt, mint egy egyszerű képviselőnek az ülőhelye. (Igaz! Ugy van! balról.) De t. ház, azt kérdelem én, szerzett-e a miniszterelnök valami elégtételt?

Polónyi Géza: Ferencz József-rendet fog kapni.

Ugron Gábor: Ha áll az, hogy oly tényezőkkel áll szemben és oly helyen kell keresni az elégtételt, a melyen, ha megtagadatik, az elégtételkeresésnek további módja és alkalma nincsen, akkor előtte áll az erkölcsi ut. Egy politikai férfi azt a méltóságot, a melynek tekintélyét nem tudja megoltalmazni, a melyet nem tud megvédelmezni, azt odahagyja, átadja sokkal hivatottabbak és képesebbek számára, de nem szerez nemzetének, nem szerez hazájának megaláztatások után megaláztatásokat. (Igaz! Ugy van! balról.) Telhetik a miniszterelnök urnak kedve abban, hogy Bécsbe felszalad elégtételt követelni és visszajön elégtétel nélkül, vagy pedig az elégtételadás oly nemével, a melyben önjajkával kellett saját kudarcát itt a parlament előtt bevallani. (Élénk helyeslés balról.)

És hogy önkézzével hajtja végre magán azt a megaláztatást, a mely számára elkészítette az utat akkor, hogy midőn a fejedelem az ő ellenfelét különösebb kegygyel tünteti ki, újból Bécsbe megy hosszabb tanácskozásra és ott újból egyszerűen pár percnyi kihallgatásban részesül, s a helyett, hogy megfontolná és meggondolná, hogy állásában már az idők elmúltak, most minden perc kétszeresen szá-

mit és minden perc mindnyájunknak az arczát szégyenpir futja el, hogy Magyarországnak ilyet kell tűrnie, ilyen megaláztatást el kell szenvednie csakis azért, mert azon férfiban a ki az ország első méltóságát viseli, nem lakik annyi önérték (Élénk felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon. Igaz! Ugy van.) hogy oda dobja tárczáját. (Hosszas helyeslés balról.)

T. Ház, nem akarom én tovább folytatni felszólalásomat (Helyeslés jobbról.) Mozgás és nyugtalanság balról és felkiáltások: Halljuk! Halljuk! Nem akarom, hogy bosszúság és a szégyen érzete még tovább izgassa az én kedélyemet. (Derültség jobbról.)

Elnök: Csendet kérek!

Ugron Gábor: Nem akarom t. Ház, az országot annak a látománynak tenni ki, hogy mikor vannak férfiak e házban, a kik mindezt előkészítették s az ország számára tudva a kormány székébe oly férfit állítottak, a ki az ügyek vitelére kellő képességekkel nem bír: akkor, midőn az országra hármlak ebből a kár, szégyen és gyalázat, tudnak nevetni a helyett, hogy elstülednének. (Élénk tetszés a bal- és szélsőbaloldalon. Mozgás jobbról.) Ily látománnytól a jóhiszemű embereket az országban, kik még vannak, meg akarván kímélni, nem folytatom tovább felszólalásaimat, hogy ne legyen önkönnök alkalmuk tovább nevetni saját gyalázatukon. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Interpelláció a következő! (Halljuk! Halljuk!)

Interpelláció a miniszterelnök urhoz. Agliardi nuncius magyarországi utazása következtében küldetett-e jegyzék a külügyminiszterium által a római szent-székhöz és fenntartja-e a kormány annak elküldése iránt követelését?

Melyek azon tények vagy nyilatkozatok, melyekkel a nuncius hatáskörét átlépte és a jegyzék elküldésére okot szolgáltatott?

Kapott-e a miniszterelnök ur elégtételt és mit azon sértésért, melylyel a külügyminiszter félhivatalos támadásában illetetett?

Beadta-e a kormány lemondását? (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon. Nagy zaj.)

Elnök: Kérek csendet. (Halljuk! Halljuk!) A beadott interpelláció közöltetni fog a miniszterelnök urral.

E. M. K. E.

Kettős ünnepet ül a székelység anyavárosa s ezzel együtt a székelyföld, a magyarságnak ősidőtől fogva legerősebb s leg-hatalmasabb keleti védbástyája. Koblere ölelheti az ország első s legnagyobb nemzeti küldetést teljesítő egyesületét, az „EMKE-t”, a mely jubilaris közgyűlést tartja s ezzel kapcsolatosan a halhatatlan érdemeket szerzett Eötvös József báró által meggyökösben alapított népevelési egyet negyedszázados működésének is ünnepet szentel.

Méltán visszhangozza a büszke Budvár a székelység határtalan örömet s lelkesedését, midőn a kettős ünnep föl minden magyar hazafi szíve e kettős esemény bekövetkezése alkalmával, ezer éves múltunk megünneplése küszöbén.

A székelyföld, a kulturális előhaladás,

a magyarfaj fenntartása, az állam érdekének megvédése tekintetében és a haza hősi védelmében ezer éven át oly missiót teljesített, melynek akár a cztél és eszközeit, akár a munkát és az eredményt nézzük, nem igen van párja, — fényesebb példa egy sincs annál a világtörténelemben.

Ily múltból híven, nem csoda, ha örömmel tölti el a hun ivadékok minden lelkes fiát, s az ősi székelység őszinte vendégszeretetének igaz érzetével hívta meg edes otthonába Magyarországot legmagyarabb egyetét.

Engedje remélnünk, hogy a székelyföld kettős ünnepén, mely egyuttal az egész nemzet ünnepe, t. Cziméd is részt vesz; hogy megtisztelt eljövételével s ez által emelni fogja az ünnepély díszét, melyre kitárt karokkal várjuk s szívesen látunk minden igaz hazafit.

Székel-Udvarhely, 1895. május hó 3-án.

Az EMKE. választmányának nevében és megbízásából a rendező bizottság:

Ugron Gábor, elnök. Mikó Árpád, Ugron Gábor, tisz. elnök. Dr. Török Albert, br. Kemény Béla, Jung Cseke Lajos, társelnökök. Kassay F. Ignác, dr. Solymossy Lajos, Sebesi Ákos, dr. Vajda Emil, Sándor Mózes, Szent-Királyi Árpád, Ugron István, Ugron Ákos, alelnökök. Pogány Kornél, titkár. Molnár Károly, pénztáros. Dr. Deme-ter Lőrincz, Fás Gyula, Hoffmann Sándor, Szabady Tivadar, jegyzők.

Ádám Albert, Ajtay János, Apáthy Gyula, Barabás András, Bedő Ferencz, Benkő József, Bod Károly, Csanády Zsolt, Csillag József, Daniel Lajos, Dárkó Sándor, Dárkó Alajos, Dézsy Antal ifj. Diemár Károly, Doros György, Embery Árpád Esztagár Bálint, Farczady K. Lajos, Ferencz László, Ferenczi Endre, Ferenczi János, Félegyházi Antal, Gaál János, Gálffy Ádám, Gálffy Endre, Gálffy Kálmán, Br. Gamerra Oszkár, Gyárfás Endre, Gáspár Gyula, Gergely János, Dr. Gyarmathy Dezső, Gyarmathy Ferencz, Gyertyánffy Albert, Gyertyánffy Gábor, Góthárd János, Gönczi Lajos, Hlatky Miklós, Imreh Károly, Jakab Gyula, Dr. Kassay Albert, Koncez Armin, Koncez Aurél, Kovács Albert, Kovács Dániel, Láng Endre, Dr. László Mihály, László Domokos, Lászlár József, Lengyel József, Lukácsffy István, Máthé Pál, Macskásy Ignác, Mezey Lajos, Mezey Ödön, Miskolczy Károly, K. Nagy Ákos, Nagy Ferencz, Nagy János, Dr. Nagy Sámuel, Németh Albert, Németh Sándor, Br. Orbán Ottó, Pap Z. József, Pálffy Dénes, Pálffy Károly, Pálffy Ferencz id. Pálffy Ferencz ifj. Dr. Ráczkó Sámuel, Ráduly Sándor, Riemer K. Gusztáv, Dr. Róza Géza, Sándor Dénes, Sándor Ferencz Sándor István id. Sebesi János, Solymossy Endre, Solymossy Lajos, Soó Gáspár, Sperker Ferencz, Stratzinger Emil, Szabó Albert, Szabó Domokos, Szabó Ferencz, Szabó István, Szakács Gyula, Szakács Károly, Szentes Gábor, Székely Dénes, Sibián György, Szobóvits Jenő, Szombatfalvy Lajos, Tamás Albert, Tarsaly Lajos, Tibád Antal, Tompa Árpád, Török Bódog, Ugron Gáspár, Ugron Zoltán, Dr. Valentsik Ferencz Dr. Voith Gerő, az ünnepélyes közgyűlést rendező 100-as bizottság tagjai.

Az E. M. K. E.

Székel-Udvarhelyen 1895. évi június 4-én tartandó jubilaris diszközgyűlése kapcsolatosan az udvarhely-vármegyei ált. népevelési egyesület negyedszázados ünnepével.

Az ünnepségek sorrendje:

I-s ő u a p.

A. A Budapesti, Kolozsár és Brassó felől érkező vendégek ünnepélyes fogadása a Székely-Udvarhely pályaházánál d. u. 2 órakor. A vendégek Segesvárról a székel-Udvarhelyi vonattal érkeznek s a vasutnál üdvözlő Ugron János Udvarhely-vármegye alispánja.

2. Bevonulás az EMKE. zászlója alatt, banderium sorsal között, a Bethlen utca

végén fölállított díszkapuig, a hol az érkezőknek Sebesi Ákos t. ügyész a város nevében üdvözlő.

3. A vendégek elszállásolása után d. u. 3 órakor nagy néptánc a vendégek tiszteletére az ev. ref. collégiumi kerti helységében, hol a székelység nemzeti viseletökben bemutatják tánczaikat.

4. Néptánc után tűzijáték és a fedett helyiségben táncz.

5. Este 8 órakor ismerkedő-estély a „Budapest”-szálló nagytermében.

II-ik nap. Junius 4-én.

1. Reggel 1/2 9 órakor gyűlekezés a városházánál.

2. Reggel 9 órakor hálaadó zenés mise a róm. kat. felső templomban. A mise zenei számainál részt vesznek: Neszvada Katalin k. a., Török Bódog, Gál Sándor és Dr. Vajda Emil, a mise lejártaival d. e. 10 órakor az EMKE. jubilaris közgyűléseinek megtartása az ev. ref. templomban, hol az udvarhelyi dalégyet éneke után Bedő Ferencz ev. ref. lelkész hálaadó imát tart. A közgyűlés, az alapszabályokban is körvonalozott, következő tárgysorozattal foly le.

A) Az EMKE. közgyűlése. a) Elnöki megnyitót; b) emlékbeszéd Gr. Kun Kocsárd fölött. Tartja Réthy Lajos kir. tanácsos és tanfelügyelő; c) a titkár és az igazgató-választmány jelentései és indítványai; d) az évi költségvetés megállapítására és a megelőző évi zárszámadásra vonatkozó számvizsgáló jelentések tárgyalása; e) a határozat hozatala a vidéki választmányok jelentései fölött; f) az egyesület tisztségviselőinek s a két tagból álló számvizsgáló bizott. megválasztása; g) egyesek önálló indítványai, melyek az igazgató-választmányhoz a közgyűlés előtt legalább nyolc nappal irásban benyújtandók; h) ügykezelési szabályok megállapítása s az alapszabályok megváltoztatása, módosítása fölötti határozat hozatala; i) a jegyzőkönyv hitelesítésére három tagnak küldése; k) elnöki zárószó. A közgyűlésre csak igazolvánnyal (belépő jeggyel) lehet belépni. Vendégek szívesen látnak; szőlás és szavazás jogával azonban csak oly tagok bírnak, a kik tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek; B) Népevelési egyet diszközgyűlése. a) Elnöki megnyitót. Tartja Sándor Nőzes kir. tanácsos és tanfelügyelő; b) „Egy negyedszázad az udvarhelymegyei népevelési egyet életéből”. Irta és felolvassa: Dr. Vajda Emil egyetli titkár; c) a dalégyet éneke. C) Közgyűlés után. Delután 2 órakor társas ebéd a „Budapest”-szálló termében. Egy teríték ára 3 frt Delután 5 órakor a város nevezetességeinek megtekintése. Este 8 órakor diszhangverseny-nyel összekötött táncmulatság a főreáliskola tornacsarnokában. Belépti díj: I. hely 2 frt. II. hely 1 frt 50 kr. A csarnok melletti helyiségekben buffet és czukrászat van.

III-ik nap.

Kirándulások. Rendezi az E. K. E. udvarhely-vármegyei osztálya.

I. Kirándulás az almási barlanghoz.

Gyűlekezés a „Budapest” szálló nagytermében.

1. Reggeli 5 órakor indulás Székely-Udvarhelyről H.-Szt.-Márton és Abásfalván át H.-Almásra. Ott reggeli és tovább utazás a barlanghoz. A barlangnál ebéd és ebéd után visszautazás Almásra d. u. 4 órára; innen este 9 órára hazaérkezés Székely-Udvarhelyre.

II. Kirándulás

az almási barlangon kívül a Lobogó, Dobogó-fürdőhöz, szt.-keresztbányai vashalomhoz stb.

A társaság azon tagjai, kik más utat választanak a vizjövételre t. i. Lővéte, Ró-kaváros, Dobogó-fürdő, és a homoródi-fürdőt is megtekintik, azok Szt.-Kereszt-bányán töl-tik az éjt s másnap, azaz június 6-án ér-keznek haza Sz.-Udvarhelyre.

Visszaemlékezett a két Manning, a férj és feleség által elkövetett még borzasztóbb gyilkosságra; az áldozat számára előre meg-ásott sirra; az érzéki gyönyörök által vetett tőrre, a cseber enyvré.

És most a testvére, saját lényének a másik fele, az a teremtes, a kit szeretett és férfiaságának az erejéért bántott, s a termé-zetet pazar adományaiért irigylt — ez a szer-rett lény, ki oly közel állott hozzá, mostan a Nwgate naptár hőseinek a színvonalára sülyedt és egy helyrehozhatatlan bűnnek az eltitkolására kellett magát adni, hogy azok tevék.

Hallgatva mentek a hosszú uton, az Avenucnek a fele útján és aztán a gyepen keresztül egy lejjebb eső térre és leszállottak abba a lombok árnyékától besötétített tor-ko-latba melyen keresztül a folyó folyt. El-érték a folyó mellett levő ösvényt a nélkül, hogy mind ez ideig egy szót szölköztak volna. De Adrián itten megtörte a csendet.

— Az istenre kérek Valentin, gondold meg, hogy mit cselekszel és a következmé-nyeket, melyek abból jöhetnek. Tudod-e, hogy ez által a gyilkosság bűnével bélyegedez meg magadat örökre.

E tettet után — az igazolható ember-ölés kérdése sem jöhet.

— Ha befogod a szádát semmi sem fog kérdésbe jönni — a feleségemet illetőleg — kivéve az, hogy elszökött tőlem. Ott lesz a saját kezzeirása, mely be fogja bizonyítani, hogy a szeretőjével szökött meg. Igen, mig ő a vízi patkányok között rohad, ott lesz a saját kezzeirása, mely felel helyette.

— Valentin, légy bátor és becsületes! Térj vissza. Vidd vissza őt. Mond meg a vi-lágnak, hogy mit tettél. Azt tenni jobb, bül-csebb és becsületesebb lesz.

— Egy időtának a cselekedete lenne. Adrián, menj és a csarnokban levő valame-lyik régi pánzérról vakard le a rozsdát; ülj

Az utazás részletei. Egy kocsi ára egy napra 6 frt. Almástól a barlangig és visz-sza 2 frt; összesen 8 frt. Egy kocsi négy személyre léven számítva, a fuvardíj egy napra személyenkint 2 frt. A további utazók-nak a 2-ik nap is 2 forint. Étkezés: reggeli itthon tetszés szerint. Almáson ismét reg-geli, sonka, sajt, cognac stb. személyen-ként 1 korona. A barlangnál az ebéd borral együtt 1 frt; tovább utazók részére Szt.-Keresztbányán vacsora, éjjeli szállással 1 frt 50 kr. Második nap reggeli ugyanott 20 kr. Homorodon villásreggeli tetszés szerint. Te-hát a kirándulás összes költsége napon-ként 4 frt.

III. Kirándulás a Kiruj-fürdőhöz később ki-adandó külön úttérrel mellett.

IV. Kirándulás a Sejkje- és korondi-fürdőn át Parajdra és vissza Székely-Udvarhelyre.

1. Gyűlekezés reggeli 5 órakor a „Bu-dapest”-szálló termében.

2. Indulás 6 órakor reggel; a Sejkje-fürdőn tetszés szerint, 1/2 7 órakor tovább in-dulás, megérkezés a korondi-fürdőre 10 órára; itt villásreggeli tetszés szerint. 11 órakor in-dulás, 12 órakor érkezés Parajdra, a sóbánya és gyufagyár megtekintése. 2 órakor érkezés tetszés szerint. Visszajövet d. u. 4 órakor. Egy kocsi ára egész napra 8 frt.

Részvételi jegyek ára, a kocsibér, élel-mezés stb. költségei a jelentkezéssel egyide-jűleg befizetendő.

Mindenemti kérdésre készséggel és ké-keselem nélkül felvilágosítást ad, a társas-ebédre, a hangversennyel egybekötött tánc-mulatságra és a kirándulásokra előjegyzése-ket elfogad és teljesít, az elszállásolásokról gondoskodik a bizottság elnöksége.

Mindenemti bejelentéseket — az illet-díjak beküldése mellett — kéri az elnökség mulhatatlanul 1895. május 25-ig megtenni.

A díjak a következők:

1. A közgyűlésen való megjelenés beje-lentéséhez csatolandó 1 frt.

2. Társasbéd ára 3 frt.

3. Hangversennyel összekötött táncmu-latság belépő díja, személyenként I. hely 2 frt, II. hely 1 frt 50 kr, családjegy 6 frt.

4. A kirándulások díja fennebb részle-tetve van.

Az összes, a közgyűlés, az ünnepélyek és részvételi stb. iránti levelezések, megkere-sések Ugron János alispán és a 100-as bi-zottság elnöke nevére Sz.-Udvarhelyre czim-zendők.

A további részletek és tudnivalók vagy előzetesen a budapesti és kolozsári lapok-ban, a Székely-Udvarhely cz. helyi lapban, vagy az ünnepély napján kiosztandó más-rokban lesznek közzétve. A kirándulások he-lyeinek leírásai az EMKE emléklapban ta-lálhatók. Ára 2 korona.

A 100-as bizottság nevében:

Székel-Udvarhelyt, 1895. május hó 3. Ugron János, elnök. Mikó Árpád, Ugron Gábor, tisz. elnök. Dr. Török Albert, br. Kemény Béla, Jung-Cseke Lajos, társelnökök. Kassay F. Ignác, dr. Solymossy La-jos, Sebesi Ákos, dr. Vajda Emil, Sándor Mó-zes, Szent-Királyi Árpád, Ugron István, Ugron Ákos alelnökök.

Esküdtársi tárgyalás.

Kolozsár, május 14.

A „Replika” póré alkalmából az eli-telt Popovics Aurél 17 oláh nemzetiségű ha-zafi feldicsérte s e miatt indította meg a kir-tygész ellenük a sajtóper. Popovics, a bá-tor martyr később megugrott, a feldicsérők pedig ma esküdtársak elé állítottak.

A bíróság így alakult meg: Elnök: br. Szentkereszt Zsigmond. Bírák: Becsek La-

fel a Hamupikókére és menj az országutra kalandolok keresni. Te olyan véralakkal bírsz mi a Don Kisótt fele lunátikusokat csinálja. Én nem vagyok olyan.

Léptét egy pillanatra sem lassította és szándékában sem ingadozott a mint a testvé-rével érvelődött. E mely és sebes folyóban minden méternyi vízet ösmert, a mint az szakadatlán hevesességgel rohant le a csendes hegység azon magányából, melyek az éj csend-jében szent helyeknek látszottak lenni.

Ő a folyónak minden hajlását és mé-lyedését ösmerte. Tapasztalata, mint halász, mindennel megösmertette.

Volt egy mélyedés, hol egy óriási csu-kával egy fényes pikkelyű szörnyeteggel, mely a nádák között vonulva dacolt vele sok küz-delme volt.

Ez árnyékos szegletből hol a vízi növé-nyek oly buján és nagyra nőttek gyakran hozott egy olyan halat a szárazra.

Ezt a helyet választotta Helénnek.

Ez lesz a sirja, mely és rejtett, melyen fog fektüdni a folyó nyálkás fenekén, a hos-zsu gyökerek között bonyolodva és a kavi-csokkal bekelve — örökre elrejtve e vilá-gosságtól és a világtól.

Térhét leletette a mély víz mellé a partra és kavicsokat kezdett gyűjteni, legnagyobbakat szedte fel, melyeket az ut mentében talált, de jó távolról egymástól, ne hogy valami viz-szsgálódó szem észre vegye, hogy az uton levő kövek meg voltak bolygatva.

Aztán midőn már annyit szedett össze a mennyire szükséges volt, a szembekendőjébe kötötte azokat, és a halott övéhez erősítette. Aztán még biztosabban takarta Helént a szörnyegbe, a saját nyakáról levett hosszú selyem kendővel megkötötte; ekkor a hullát a víz széléhez vitte és csendesen taszította abba a sötét mélységbe.

(Folytatás köv.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Május 14.

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Braddontól.

Két kötetben.

Fordította: Amica.

Második kötet.

IV.

Egy bevégzetlen levél.

(Folytatás.)

(75.)

Neked segitened kell rajtam. Velem kell jönnöd, kézzel és lábbal, szíved és agy-velővel! — Mit, azt akarod, hogy anyám reggel arra a hirre ébredjen fel, hogy a fia a felesége meggyilkolásért feladta magát? Azt gondolod, hogy ilyen csapás nem ölné meg őt éppen oly biztosan, a hogy az a végzetes tités azt a hitványsságot megölte — mondá gunyosan mutatta az aldozatára.

— Valentin, vagy ember vagy ördög? — Talán az utóbbiból van valami a természetemben. Midőn te csupa tejből és mézből voltál alkotva; nekem az epe és az üröm jutott. Ismételve mondom, hogy segitened kell, még pedig egy percnyi időhala-dék nélkül; vagy ha nem akarsz segiteni, ám nézd, hogy mit csinálók. Legalább any-nyit felteszek rólad, — hogy befogod a szádát.

— Valentin, ismételve mondom neked, hogy egyedüli biztonságod a veszélyvel való szembeállással és tettetnek a beismerésében van.

— És én ismétlem neked, hogy nem vagyok olyan bolond, hogy egy bolondnak a tanácsát kövessem.

Letérdelt a felesége mellé, s a szörnyet az élettelen tagok körül göngyölte. Nyu-godtan, ördögi határozottsággal, pontossággal és ügyességgel készítette el borzalmas tettet.

— Nyisd ki az ajtót — mondá — és hozz egy gyertyát.

Adrián ösztönszerűleg, gépiesen enge-delmeskedett. Lelkiismerete és értelme egy-aránt fellázadt a testvére cselekedetei ellen és még is engedelmeskedett és vele ment. — Talán ugy érvelődött magában, hogy midőn egy embernek az élete van kockán több joga van a saját belátását követni mint bár kinek a tanácsára hallgatni. A kockáztatás borzalma kivételes jogokat adhat.

Egy olyan kitűnő atlétnak a milyen Valentin volt, az a kis test nem volt nehéz teher. Valentin úgy vitte az aldozatát, hogy annak a feje a vállán fektűt, a hosszú ki-bomlott haj fátolykánt borult a márványszerű vonásokra, a viasz színű kis kéz és kar a mellén csüngött. Az ő saját arca is szinte olyan halott színt vett mint az a kar. A szemöldökei össze voltak húzva, az ajkai szigoruan összehorvátva, szemei a kétségbeesett elhatározástól sötétek voltak. Bűnének ezt a rettenetes bizonyítékát el akarta rejtetni bár-hova és bár miképpen, hogy saját magát az ő vadul lüktető életét megmentse, azt az erőteljes mindent élvező lényeket, melyet a halál örök feledésbe és semmivé fog tenni. Valentin, a ki a fájdalom elviselésére, a ve-szélylyel való szembeszállásra, oly bátor volt mint egy római, az élet kérlelhetetlen be-végzésének a gondolatára gyáva lett. És azt az utolsó óráig elfogja magától távolítani. Kűzdeni fog az életéért mint a róka, kime-ríthetetlen ravasz-sággal és rettenhetetlen bá-torsággal.

Mi volt az a csendes és hideg terti,

melyet szenvedélyesen lüktető szívéen vitt? Mi volt az, hogy arra gondoljon, vagy azért busuljon? Egy gyenge hűtlen asszony, kit bűnének a küszöbén ölt meg — a ki meg volt fogva mint madár a hálóban és éppen abban a pillanatban, midőn a legmélyebb sérelmet akarta elkövetni ellene mit asszony a férfi ellene elkövetet.

— Nem. Ő egy gondolatot sem ad az aldozatának. Ugy vitte a vállán, a hogy a mérszoros vízi a bányát a vágóhidra.

Lassu, határozott és szilárd léptekkel haladt végig a korridoron és le a lépcsőkö-n, úgy vitte keresztül terhét a csendes ház-on, intve Adriánnak, hogy a gyertyával előtte menjen, a toló záratok félrehúzza és az ajtó-kat kinyissa előtte és a testvére így men-tek ki hallgatva a csendes éjszakába.

Az erdővel borított dombok felett csil-lagok ragyogtak — de az éj nem volt egé-szen néma. A völgyből hallották a folyó zu-gását, azt a gyöngéd bölcös dalt, mely a sze-relemesek és boldog emberek előtt oly édes zene. Az ingoványos föld felett úgy jött a nyári szél, mint egy Titán sohaja, lassan és lágy

Kolozsvárt 1895.

jos, Mikó Imre, Pótbíró: Issekutz Gyula. Jegyzők: Balázs Elemér és Pap Romulus.

Közzaváló: Sámí László kir. ügyész. Tolmács: Dr. Lehman Robert. Védők: Dr. Pospesku és Russu Sirianu.

Miután sem a vádlottak sem a közzaváló nem élt a visszavetés jogával az esküdtészek sorsolás után a következőképen alakult meg: Dunky Kálmán, Korbuly József, dr. Bernáth Albert, dr. Gyalui Farkas, Gergely Ferencz, Herczeg Lajos, Pollák Sámuel, Dondon József, Demjén Ágoston, dr. Bogdán Péter, H. Veres Károly, dr. Rudas Gerő. Pótesküdttek: Pap Elek, Hindy Árpád, Hirschfeld Sándor, Csizsár Gyula.

Elnök kijelenti, hogy már egy végtárgyalás tartatott volt március 19-én, a mikor Baltes András kivételével, — kit elítélték akkor is — a bíróság többi vádlottja névére helyet adott az elévülési kifogásnak és valamennyi vádlottat felmentette. A kuria azonban helyet adott közzaváló fellebbezésének és a másodsorú megjelent feldicséresíratot incriminálta. Ezért kerültek ismét a feldicséresírók a vádlottak padjára számszerint 17-en egymint: Pórcuz Simon tanító, Trombitás Gábor tanító, Petrikás Gyula tanító, Gálya János, Moga János tanító, Rusz Miklós birtokos, Ramoptyán Romulus pópá, Nikora Simon tanító, Tatár György tanító, Kádár János jegyző-birtokos, Florián Konstantin tanító, Mare Stefán papnövendék, Muresan Vasilián papnövendék, Muresan Julius tanító, Gergyalán Gyula posta és távirda-gyakornok, Baltes András bettiszsedő és profesionatus martyr.

Elnök felolvastatja a vádlevelet és az után az inkriminált czikk szerkesztésére vonatkozólag egyenként hallgatják ki a vádlottakat, kik sok egymástól eltérő vallomást tesznek. Némelyek azt vallják, hogy a feldicséresíró iratot távirat alakjában küldötték meg a „Tribuná“-nak, mások úgy emlékeznek, hogy levélben. Egyik azt mondja, hogy Nikora szerkesztette, másik úgy vélekedett, hogy összesen csinálták. Egyik úgy emlékszik, hogy a tordai vásár alkalmával egy fogadóban beszélgetve, gondoltak arra, hogy Popovicsot megdicséressék, a másik pedig azt vallja, hogy előre tervezték. Jellemző, hogy mostani vallomásuk többnyire eltér korábbi vallomásaiktól.

A végtárgyalás az esküdtészek késedelmes összehívése miatt csak 11 óra felé kezdődött el és d. u. 1 óráig még a vádlottak kihallgatása sem ért véget.

Elnök a tárgyalást d. u. fél három óráig felfüggesztette.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 14.

— **Kolozsvármegye közigazgatási bizottsága havi ülését** — főispán akadályozva lévén — Gyarmathy Miklós alispán elnökölte alatt ma délutánt tartotta meg. A választott bizottsági tagok közül jelen voltak: Br. Bánffy Ernő, Gaál Elek, br. P. Horváth Kálmán, Hosszu Teophil, Szabó József, Szacs-vay Sándor.

— **Die Rumänische frage in Siebenbürgen und Ungarn.** Brote Jenő nem régiben lefoglalt ily című könyvének a lefoglalásával ugy látszik, csak reklamot akart a kormány csinálni. A könyv egyes példányait ugyanis nem koboztatta el a könyvkereskedésekből. — Pár nap előtt Pestről kaptunk értesítést, mely tudósít, hogy a Rum. fr. ott a lefoglalás dacára is minden könyvkereskedés kirakatában diszlik. A kolozsvári könyvkereskedések kirakatának egyikeben is ott látjuk diszelegni a lefoglalt sajátterméket. Különbön megnyugtattuk a hatóságot és Brote urat, hogy még az ily módon csinált reklam sem kelt a nyomdai termék iránt érdeklődést. Sem nálunk, sem a fővárosban nem vett meg e műből senki egy példányt sem. Az oláh tulokzók úgy látszik, már kívülről tudják, hogy mi van benne, a magyarok pedig beérik azzal, ha a törvény foglalkozik az ily férczeményekkel. A rend kedvéért azonban felhívjuk a kormány figyelmét arra, hogy e könyveket, ne csak a vámhivatalokból, hanem a könyvkereskedésekből is koboztassa el.

— **A „Nemzeti Szalon“** Kolozsvárt vasárnap nyílik meg. Bély Ákos gr. fog tartani megnyitót beszédet, melyre Vastagh György, mint a Szalon elnöke fog felelni. Szvacsina Géza tanácsos h. polgármester a város nevében fog szólni, dr. Széchy Károly egyetemi tanár pedig a bizottság nevében tart beszédet.

— **A kolozsvári színtársulat M. Vásárhelyt.** A Marosvidék írja: Sirt az egyik szemével a szamosparti kisdud Metropolis, midőn bevezették muzsa-szergével a külön vonat elrobogott, de kaczagott a másikkal, mert úgy érzé, hogy szárnyra kelt művésznépe a gavalrrságaról és műpártolársárol híres Székelyországban egy új barát-ságos otthonra találván, meleg felkaroláshoz fog részesülni. Hogy is ne, mikor Thalia istenasszony felkentjeinek színe-javát gyűjtögette össze az áldozatkész direktor, s oly kitűnő erőkből álló, erős társulatot még nem pipált a székely főváros, mint a milyen az idén megszállotta a Kossuth Lajos utca, nyári előadásokra berendezett színműintézetünket. A társulat már a vasutnál meghatározottatásban részesült. Kedves reminisczen-

eziek ébredhettek Ditrói direktor lelkében, látva, hogy a nemzeti színtűgy egy lelkes mintaképszerű bajnokán kívül egy lélek sem jelent meg az üdvözlésre, s elgondolhata, hogy mégis csak érdemes volt a tavalyi idény alatt azt a 7000 frt deficitet a nem város polgárságának zsebében hagyni. És megkezdődtek az előadások, művészién szép, előkelő nívón álló előadások, tures, kongó házak előtt, melyeknek képe az itt-ott elvettéülő publikummal ugy nézett ki, mint egy százados banyának megtrikult fogcsora. Szegény direktor! Ha a horrend összegekkel honorált elsőrendű művészerők, s a kitűnő classicitással játszó katonazenekar helyett, ambiciozódott és fejlett műveltségi érzékedet elcsitítva, egy szemfényvesztő koklar komédiás truppot szerződtetett, a ki színtetek alatt bukfenozhánással mulattassa a n. é. közönséget, akkor talán fejét kéne elveszítse Makrózi ur, a színház derék pénztárosa, olyan ostromállapotnak volna kitéve a jegyek miatt.

— **A Kolozsvárt De Gerandó Antonina** urhölgy kezdeményezésére és fáradságtalan munkássága révén alakult Teleki Blanka kör nagy színi előadást szándékozik rendezni a kör pénztára javára a téli színházban május 18-án, szombaton este. A kör kéri a nagy közönség szíves támogatását, annál is inkább, hogy a Teleky Blanka kör egy tanítónőt szándékozik külföldre kiküldetni, hogy az magát jobban kiképezze és fejlessze. Az előadásban részt fog venni Csipkés Mariska, Klein Etelka, Rosenberg Fanny, A. Szilágyi Fanny, Schuster Adél kisasszonyok és Hadházy, Peller, Kozma urak. Lesz még megnyitót beszéd De Gerandó Antoninától, Cello szoneta előadva Rigó Anna kisasszony és Szerenesi Ede ur által. Czimbalom játék. Szavalt. Jegyeket a színháznál és De Gerandó Antoninánál lehet váltani, illetőleg magát előjegyeztetni.

— **A tanács figyelmébe.** Nagy a panasza általában a külvárosi utcák rossz karba tartása miatt. Ez baj mindentűt, de legnagyobb az olyan vonalokon, a melyek legalmasabbak a szomszédos vidékek szekérforgalmát közvetíteni. A mióta K.-monostor-utczában a közúti vasut a közlekedést annyira akadályozza, a Gyalu felől jövő szekereknek legezelszerűbb vonala lenne a K.-Monostor-utczával parallel — a muzeum-kert alatt elnyúló utca. Ámde az ut oly iszonyu rossz karban van, sok helyt óriás nagy kövekkel az ut mentén, hogy ott elmenni a legreszkirtabb vállalat. Nő hát ezek tarthatatlan állapotok. Miután oly óriás összeget vesz be a város utmunka czímen — ily ntak jó karba tartására kell, hogy pénze legyen. Mert mégis rettentő, hogy míg a vidéki országutak szépek és kultiváltak, addig egy szab. kir. város utcaí járhatatlanok legyenek. Komolyan felhívjuk a tanács figyelmét, hogy tegyen már a külvárosi utcák érdekében valamit.

— **Közméletünk érdekében.** Gyönyörű fekvésű temetőnknek van egy nagy mizeriája, mit nagyon éreznek azok, kiknek kedves halottjuk nyugszik ott és sirjokat ápolni akarják. A temetőnek nincs vize. Különsen ha száraz idő jár, messziről kell hozatni egy-egy virág megöntözésére való vizet is. Felhívjuk a tanács figyelmét, hogy most a vízvezeték csövek lerakásánál ne feledjék ki a temetőt se, s állíttassanak ott fel egy öntözésre alkalmas, medenczével ellátott vízvezetéki kutat.

— **Lawn-Tennis.** A kolozsvári lövész-kertben a Lawn-Tennis pályát az idén kiányították. Főurak, hölgyek minden d. u. társaságot alakítva üzik a zöld fák között a testedző sportot. A lövölde kertjének képét a társaság a sok uri fogat, hátsalovak érdekessé teszik. A lövész-kert különben a mulatságoknak állandó tanyája lesz ezentul. Szombaton kezdődik benne a majálisok sorozata s azontul ott minden héten lesz egy-két vigalom esténként. A teremekbe és előcsarnokba a villan-os világítás egész ujjonnan van berendezve. Az új bérlő Sebesi Pál arról is gondoskodik, hogy egész nyáron kapható legyen ott étel, ital.

— **Kegyelet a szabadságharczi honvédekkel szemben.** Érdekes és kedves epizódot említ fel, a ma este Kolozsvárra érkező Hegyesi Márton történetiról a Történelmi Lapok 1893 évi 10 száma. A szabadságharcz napjai és emlékei iránt nem csak ő viseltetik kegyelettel, de gyermekeibe is ezt az érzést oltja be, ezt ápolja és fejleszti. Egy alkalommal Marosvásárhely egykori polgármestere a néhai Győrffy Pető 11. zászlóaljbeli zászados, Kálmár Antal 48-as III. zászlóaljbeli főhadnagy tesz nála látogatást. A szívélyes és rokonszenyes házigazda minden áron ebédre marasztja őket. Időközben haza jön kis fia az iskolából. Feltűnik neki a vendégek egyike Győrffyt ismerte, mert fia Hegyesinél lakott. Oda húzódik apjához és sugva kérdi: ki ez a bácsi? Az apa utasítja a kis fiát, menjen be a másik szobába, nézze meg a zászlóalj csoport képét s megtudja, ki a család vendége. A kis fiu megemlésként s kevés vártatva kijön és szó nélkül a vendéghez megy megfogja Kálmár kezét és megcsókolja. A vendég kérdő tekintettel vet az apára, mire az felvilágosítja: nálam gyermekeim egy van, csak szokatva, hogy ha egy 48-49-beli honvéd házamnak vendége, a mint azt felismerik annak nyomban kezét csókolnak.

— **A kolozsvári vasúti olvasó- és dal-kör f. hó 18-án** a „Lövdölde“ helyiségében tánczozal egybekötött dalestélyt rendez Csikai zenekarának közreműködésével. A mulatság fényesnek és sikerültnek ígérkezik. A kik tevédsébből talán meghívott nem kaptak, forduljanak e végett a mulatságot rendező olvasó- és dalkör elnökségéhez. Belépti díj: Személyenként 1 frt. Családjegy 3 személyre 2 frt. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében. (Nagy-utca.)

— **Eljegyzés.** Gergely Kálmán kocsi-gyártó vasárnap tartotta eljegyzését, Seemann József lakatos fuvó gyáros polgártársunk leányával Annával.

— **Adakozás.** Kleuk Emilia helybeli dívatársnő a siketnéma intézet leánynevelő-dekei részére 90 drb. nyári szalmakalapot ajándékozott. Fogadja ez után is a nemesszívú urnó a felügyelő bizottság hálás köszönetét kegyes adományáért.

— **Martinovics ünnepély.** Folyó hó 20-án lesz 100 éves évfordulója, hogy Martinovics és társait lefejezték. Egyetemünk ifjúsága ez alkalommal egy emlékünnepélyt rendez, a városház nagytermében. Az ünnepély főnyújtját dr. Márki Sándor egy. tanár fölvállasa fogja képezni. A közönség körében igen nagy érdeklődés mutatkozik az ünnepély iránt.

— **Unitárius-majális.** A kolozsvári unitárius főiskola ifjúsága Az „iskolai hórház“ és „ifjúsági egyletek“ javára 1895-iki évi május hó 27-én a „Lövdölde“ helyiségében zarkörű majálisot rendez. Belépti-díj: Személyjegy: 1 forint. Családjegy három személyre: 2 frt.; öt személyre: 3 forint. Belépti jegyek csak a meghívó előmutatása mellett válthatók, május 27-én d. e. 10—d. u. 4 óráig a főiskola 10. számú termében, azontul a színen. Földfűzetések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté: d. u. 5 órakor. A rendező szék élén Boros Sándor igazgató tanár, biz. elnök. ifj. Fekete Pál, biz. alelnök. ifj. Magyary Géza, biz. titkár. Kelemen György, biz. pénztáros állanak

— **Társas-estély.** A május 15-iki társas-estély abban az esetben, ha az idő kedvezni fog, a Herczegovinában este 6 óra után kezdődik. Kedvezőtlen idő esetén pedig, a lapunk tegnapi számában említett időben este 1/2 8 órakor fogják megtartani a Benignipalota vendéglőjének külön termében. A társas-estély helyét lobogóval fogják jelölni. A honvéd-egylet, a „Történelmi Lapok“ s a történelmi ereklje-muzeum igazgatóságából alakult bizottság szívesen lát a rendes látogatókon kívül velük együtt érző vendégeket is. Az estély rendezősége Girsik Gyula urat felkérte egy pár hazafias daléneklésre. Ezenkívül az estélynek még lesz több érdekes pontja.

— **Villamos vasut.** Hídegyszamostól Kolozsvárig. Horovitz vállalkozó villamos erőre fogja berendezni a hídegyszamos-kolozsvári vasutat. A hídegyszamosi völgyben levő szamos-víz erejét fogja felhasználni a villamos energia fejlesztésére. A vasut személy és teher szállításra lesz berendezve.

— **Értesítés.** Magyar nyelvi tanítóképesítő vizsgálat fog tartatni a székely-keresztúr m. kir. állami tanítóképző-intézetben folyó évi június hó 27-én azon német- és oláh-ajku tanítók részére, kik iskoláikban a magyar nyelvnek tanítására az 1879. évi 18. t.-czikk értelmében oklevelet kötelesek szerezni. E vizsgálatra csak az 1882. év előtt oklevelet szerzett és hivatalban levő tanítók jelentkezhetnek. — Vizsgálatot tenni szándékozik felhivatnak, hogy keresztlevél, tanítói oklevéllel és szolgálattal bizonyítvánnyal felszerelt s 50 kros bélyeggel ellátott folyamodásukat megyei kir. tanfelügyelőjük utján, jelen év június hó 15-ig juttassák el Udvarhelymegye kir. tanfelügyelőségéhez. Székely-Keresztur, 1895. május 6. Borbély Sámuel, igazgató.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter dr. Szterszky Vince pénzügyi fogalmazót a kolozsvári pénzügyigazgatóságához pénzügyi segédtitkárrá, Benke Ferencz miniszteri díjas gyakornokot az adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárrá, nevezte ki.

— **A királyné Felső-Magyarországon.** Bécsi lapok azt jelentették legutóbb, hogy a királyné az idén Karlsbadba utazik fürdőre. Ez a hír nem felel meg a valóságnak, amennyiben a királyné az idén Felső-Magyarországra megy több heti tartózkodásra fürdőzés czéljából. Linger kormánytanácsos már a napokban fönn is járt a Felvidéken, hogy a királyné fogadására megtegye a kellő előkészületeket.

— **Petőfi Sándor atyja.** A Petőfi-sírkutatók és Petőfi-atyafiak — egy évtized óta mindig volt, akadtak és úgy látszik, vannak és lesznek az idők végéig. Hol itt, hol ott bukkann fel az országban egy-egy ember ma is, a ki bizonyosan tudja: hol esett el Petőfi és persze mindegyik másutt találta meg a szent helyet. A Petőfi sírkutatók már-már lejárták magukat és elvesztették a hitelüket. Így járnak a Petőfi atyafiak is, a kik esodlatos módon előlőbukkannak az ismeretlenségből. Szegeden is él ez időszert egy jó ember, a ki abban a boldog bitben jár-kezel ezen a hátköznapisárteken, hogy ő Petőfi rokona. Még pedig nem valami komaság szerint, ha nem névszerinti. Hívják pedig ezt a boldog balandót Petrovics Sándornak, a ki, mint a nevéből méltóztatik látni név szerint bizonyosan rokonságban van a nagy kultóval. — Talán ezen a névrokon-

ság révén akasztja a saját becses nyévt a szegedi Petrovics Petőfi családfájára? — O azonban állítólag egészen komolyan veszi az atyafiságot. Sőt ennek a bizonyítására adatai is volnának. Ezek közt különösen dicsékedhetik azzal, hogy ő, az atyafi is ír verseket. Rossz verseket, de azért versek azok és nem haragszik meg miattuk a nagy halhatatlan „rokon“ szelleme.

— **A főrendiházból.** Mint Budapestről értesítenek a főrendiház tegnap ülést tartott, melyben a valóságban éppen semmi sem történt, és az ülés inkább testgyakorlás, mint tanácskozás benyomását gyakorolta a szemlélőre. Károlyi Tibor gróf ugyanis — diszmagyarban elnököl, jobszemén monoklivál — a napirendek mind a 19 pontjánál ketszer szavaztatta meg a méltóságos főrendeket, úgy hogy ezek egyebet sem tettek, mint felálltak és letültek. Felszólalás a napirend egyetlen pontjánál sem történt. Napirend előtt elhatározták, hogy a delegáció tagjait már holnap megválasztják, Wlassics Gyula kultuszminiszternek választását pedig, melyet Vécsei báró interpellációjára adott, egyhangulag tudomásul vette a főrendiház.

— **Meghívó.** A segessvári Petőfi-emlék egylet végrehajtott bizottsága a folyó év június 5-én délelőtt 10 órakor Székely Udvarhelyen az ev. ref. gymnasium dísztermében ülést tart. Ez ülésre címet, mint a bizottság tagját, bizottsági elnökünk gróf Bethlen Gábor ur ő méltósága megbízásából, van szerencsénk meghívni. Targy: A Petőfi emlék ügyében tartandó további megbeszélés. Kiváló tisztelettel Segessvár 1895 május hó 4-én Szoboszlai Károly alelnök Balás Imre titkár.

Üzenet Bukarestből.

Kiváncsi volt a fogházban Lucaceiu egyre, Mit üzen a román király Mangrával Szegedre.

Üzent is a király aztán Szépet Bukarestből, Az a kérdés, tanulnak e A martirok ebből.

Azt üzenté Carol király A tisztelt fogháznak, Hiszen önök, martir urak Egyre lakomáznak.

Azt üzenté, hogy csak tessék Tovább is bent lakni, Addig a jó oláh népet Nem fogják izgatni.

Azt üzenté — no de ez már Kegyetlenül maró, Aki honát bevádolja, Hitvány, alávaló.

Csipi Csóka.

— **Oláh nemzeti ünnep Balázsfalván.** Mihályi érseket május 19-én fogják a balázsfalvi érseki székre beiktatni. Ez ünnepélyes aktus nem csak a g. kat. oláhokat, de az egész oláhyságot is élénken foglalkoztatja. Mihályi-ban az oláhyság nemcsak a gör. kath. egyház főpapiját látja, de egyáltal az azt oláhok is, ki új és nagy befolyást biztosító állásában nagyon sokat fog tenni a speciális oláh érdekekért. Már megválasztása is bizonyos tekintetben tündetesszerű volt szemben Szabó Jánossal, a magyar kormány jelöltjével, ki éppen a magyarsághoz való igaz és őszinte ragaszkodásáért volt annyira gyűlölt az oláhok előtt.

Hogy érseki székre beiktatása sem lesz mentes az ily tündetesszerű mozzanatoktól, azt a bukaresti Vointza Nationala legutóbbi számában megjelent balázsfalvi levélből is sejthetjük:

A május 19-én végbemenendő beiktatás — írja az említett levél — valóságos nemzeti ünnep lesz, mint a milyen volt érsekké való választása is 1893-ban, a mely választáson Ratiu és basesti Pop György résztvettek, csak azért, hogy a magyar kormány átkos jelöltjét, Szabó püspököt megbuktassák. Az 1893-iki érsek választó gyűlésre Balázsfalván több mint 700 pap és tanító sereglett össze. A beiktató-ünnepen ezer emberrel is több lesz, nem számítva a papságot, mely tömegesen fog Balázsfalvára elzarándokolni. E miatt azt tervezik, hogy a város piacán több árnyékos helyet csináljanak a nép számára, mely nem fog a templomba beférni, ott mondjanak misét.

Hogy az ünnep zavartalanul folyjon le, már jó előre megalakult a rendező bizottság, melynek élén Grama kanonok és Hosszu F. gimn. igazgató állanak. Nagy banketet is terveznek és pedig a tömeg számára a gimnázium tornatermében, hol 500-nál többen elférnek: az előkelő vendégek számára pedig az érseki palota elődjében. Valószínűleg az érseki uradalom fogja alkalmas helyen az összegyűlt népet is megvendégelni. Este koncert lesz, heje-huja és nagy bán, melyen a levelező állítása szerint részt fog venni mind az, a mi Erdélyben szép és előkelő.

— **Csütörtökön** lesz a „Herczegovina“ kerti helyiség ünnepélyes megnyitása, ez alkalomra egy rendkívüli tűzijáték rendeztetik, melyet Szabó Ferencz kolozsvári jöhrít pyrotechnicus készített, s azt Dobos magafogja leégetni, mint a ki ily esetekben is roppant tapintatosan jár el. Különsen is a „Herczegovina“, mely ritkítja párját, mindig jó és tiszta levegője, mely helyről a nagy közönség csak nehezen tud megvalni. Azért is jelszó maradjon a nagyközönség előtt: „Föl a Herczegovinába!“ Telefon-szám 190.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti távirata.)

A főrendiház ülése.

Budapest, május 14.

A főrendiház mai ülésén tárgyalás alá kerültek a képviselőházból viszszaaköltött egyházpolitikai javaslatok.

A hármias bizottság jelentésének tárgyalásánál felszólalt Vasary Kolos hercegprímás, a ki védelmébe vette Agliárdi nuncziust a Bánffy Dezső miniszterelnök támadásaival szemben.

A nunczius szerinte semmi olyat nem követett el, sem olyan valamit nem mondott, a miben túllépte volna hatáskörét,

Fejtegette aztán a hercegprímás a nunczius kiváltságos helyzetét és jogkörét.

Ezután Esterházy Miklós Móríc gróf iudityánt adott be, melynek értelmében a hármias bizottságból elfogadásra ajánlott egész jelentés a bizottsághoz utatassák.

Wlassics miniszter a primás által felhozott nunczius ügyét nem tartja a tárgyalás keretébe valónak Elfogadásra ajánlja a bizottság jelentését.

Beóthy Zsigmond, Keglevich gróf mellett Zichy Nándor gróf Zay Miklós ellene szözlöttek.

A kérdés felleveásával egész sereg felszólalás történt.

Végre az elnök kimondja, miképp a fölött határozni, hogy általános-ságban részletes tárgyalás alapjául elfogadják-e a hármias bizottság jelentését vagy nem?

Ezután nagy érdeklődés mellett kezdetét vette a szavazás

A szavazás eredménye a következő:

Mellette szavazott 117, ellene 116. Így 1 szavazattal elfogadták. Román Miron ez alkalommal igen szavazott.

Zichy Nándor gróf a szavazás kihirdetése után azt követelte az elnöktől, hogy olvastassa fel a tavollevők névsorát.

Vay elnök megtagadta Zichy kérelmét, mint elkésett.

Ezután megkezdtek nagy izgatottság között a részletes tárgyalást.

Mindjárt az első szakasznál Keglevich István gróf modositást nyújtott be.

E modositás szerint nemcsak a kilépés, hanem a belépés is szabályoztassék.

Wlassics miniszter hozzájárul a modositáshoz. Zichy Nándor gróf indítványt adott be, hogy az egész szakasz hagyassék ki.

Most e fölött foly a szavazás.

Budapest, május 14. d. u. 4 óra.

A részletes tárgyalásnál Zichy Nándor indítványát 119 szóval, 115 ellenében elfogadták.

E szerint a szakasz megbukott.

A válság elintézése.

Bécs, máj. 14.

A válságot hir szerint királyi kéziratall intézik el, mely Bánffyhoz lesz intézve. A kéziratot Jósika Samu br. miniszter ma hozza Bécsből Budapestre.

A salgó-tarjáni sztrájk vége.

Salgó-Tarján, máj. 14.

A munka újra megkezdődött, a katonaság elhagyta a sztrájk színhelyét. Negyven bujtogatót elfogtak és eltoloncoltattak Morvaországba.

Borzalmas öngyilkosság.

Budapest, május 14.

Pallanti Károly építőmester lakásából ma erős hullaság áradt ki. Rátörték az ajtót és megtalálták a szobában a már felosz-lásnak induló hullát. Pallantini morfiummal mérgezte meg magát.

A felvidéki magyarság gyász

Budapest, május 14.

Kostenszky Géza, a Felsőmagyarországi közművelődési egylet titkára, a magyarosodás buzgó bajnoka, Nyitrán meghalt.

Felölös szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadó lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében hivatalból ezennel közhírré teszi, hogy a tordai kir. törvényszék 1893. évi 4907. számú végzése következtében a kir. kincstár javára Kremer György ellen 5475 frt 75 kr. s jár. erejéig fogantatott biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 921 frt 20 kr-ra becsült házi butorok, borok és hordókból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a tordai kir. járásbíró 2475—1895. számú végzése folytán 5475 frt 75 kr. törke követelés és járuléka erejéig, Tordán, alperes lakásán Csiki-féle ház leendő eszközölésére 1895. évi május hó 17-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tordán, 1895. évi május hó 6. napján.

GERMÁN JÁNOS,
kir. bírósági végrehajtó.

Mészárszék megnyitása!

Tisztelettel értesitem a nagyérd. közönséget, hogy helyben, a Széchenyi-téren, a Széky-féle palotában

új mészárszéket nyitottam meg.

melynek célja, hogy a nagyérdemű közönség a város ama részében is **olcsó árban** fedezhesse hus szükségletét; különös figyelmet fordítván **tiszta kezelésre** és a **teljes súly** kiadására.

340. (1—2)

Káhn Nátán Samu,

regáló- és fogyasztási adóberlő.

Vizgyógyászati hirdetés.

Az alulirt vezetése alatt már 32 év óta fennálló, nap- és légfürdővel felszerelt

„kolozsvári vizgyógyintézet“
(Diana-fürdő)

folyó évi május hó 15-én megint megnyitattik. Prospektust ingyen és bérmentve küldünk meg.

Kolozsvárt, május hó 1895.

VÉLIS SIMON,

Hidropathia, orvos, sebész, szülész és szemész. A kolozsvári vizgyógyintézet igazgató orvosa, Párizs-utca 3.

335. (2—4)

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE,

Budapest, Alkotmány-utca 31. szám.

172. (24—50)

A szövetség célja: I. Olcsó közvetítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazdas. termények legelőnyösebb értékesítésénél. III. Hitelezést a tagok részére.

Üzleti berendezés.

Sürgőnyozim: Mezőgazdák, Budapest.
Hiv. óra 1/2—1-ig és 2—5-ig.
Áruraktár címe: M. Á. V. nyugati pályaudvarán lévő közraktári vállalat XX. számú raktár.

Adrianee, Platt & Co.

new-yorki gyáros

Kizárólagos képviselősege
arató- és kaszáó gépekre.

Bizomány-osztály.

Hadseregellátás. — Gabonaeladás. — Erőtakarmányok vétele. — Fidezeti tőzseide kötések.

Árn-osztály.

Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben.
Építkezési anyagok.
Gazdasági vasneműek.
Gyapju és hizott marha bizományi értékesítése.

Vetőmag-osztály.

Mindennemű vetőmagvak megvétele és eladása. Eredeti külföldi magvak. Horemagvak bérrostaiva.

Gazdasági gép-osztály.

M. k. államvas. gépgyára mezőgazdasági gépeinek szövetségi képviselősege.

Bánki-Csonka szabadalmazott

1, 2 és 4 lóerejű gazdasági
Petroleummotorok
képviselősege

Bergedorfi vasgyár világhírű

„Alfa“ lefűlőző
és egyéb tejjgazdasági gépeinek
„kizárólagos képviselősege.“

H I R D E T M É N Y.

Ő császári és apostoli királyi felségének f. évi január hó 17-én Budapestén kelt legfelsőbb elhatározása folytán ezennel megindítatik a

XVIII. magyar kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelméből a pesti szegénygyermek-kórház-egylet, a budai nőegylet, vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére gyűjtendő alap, a Mensa akademia, a háromszékmegei árva fiú és szegényháza, a siketnémák kolozsvári országos intézete, az aradi siketnéma iskola, a fiumei Mária árvaház egyenkint 1/10 részben és a Ranolder-féle tan- és nevelőintézet, a nagymihályi közoktató, a fehérvárosi-egylet és a budapesti angol kisasszonyok tanintézete 1/20 részben fognak részesülni.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 160,000 forintban ragnak, és pedig:

1 főnyeremény	60000 frt	2 nyeremény egyenkint	2000 frt
1 „	15000 „	4 „	1000 „
1 „	10000 „	20 „	500 „
1 nyeremény	5000 „	50 „	100 „
1 „	4000 „	200 „	50 „
1 „	3000 „	3000 „	10 „

az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1895. évi június hó 26-án Budapestén történik.

➡ Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva. ➡

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapestén (Pest, fővámház, félemelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, sós- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyjárlók közegénél.

Budapestén, 1895. január 17-én. M. kir. lottó-igazgatóság.

319. (2—4)

Kaufe beim Schmied und nicht beim Schmied!

mondja a német példabeszéd.

Joggal mondhatom én is ezt az üzletemről, mert csak egy ilyen nagy üzlet képes óriási mennyiségű árucikkeket készpénzen s más előnyök mellett megvenni, a mely előnyökben a vevő okvetlen részesül.

➡ Magánvevőkhöz gyönyörű minták ingyen és bérmentve. ➡

Gazdag mintakönyvek, a melyen még soha sem volt, szabóknak bérmentetlen.

ÖLTÖZETEKRE VALÓ KELMÉK

Peruven és dosking a magas clerus számára, szabályszerű kelme a cs. és kir. hivatalnok-, veterán-, tüzoltó-, tornász-, cseléd-egyenruhákra, teke- és játékasztalokra és kocsi bérletre. Nagy raktár steier, tiroli és karintiai Lodenekből férfi és női ruháknak — eredeti gyári áron — oly nagy választékban, a melyet egy 20-szoros verseny sem tud elérni. Nagy választék finom és tartós női posztókból, divatos színekben. — Mosó szövetek, utazó plaidek stb. 4 frttól 14 frtig. — Szabó hozzávalók: bérletek, gombok, tű, cérna stb.

A ki jó, értékes és tartós gyapju-szövetet keres, nem pedig a szabó fáradságára sem érdemes olcsó rongyokat akar vásárolni, az forduljon

STIKAROFSKY JÁNOS-hoz BRÜNNBEN.

(Ausztria Manchestere.)

Állandó posztóraktár fél millió értéken felül.

— Szétküldés csak utánvétellel. —

Óvás! Ügynökök és hálalók gyakran használják fel a „Stikarofsky áru“ nevet kétes értékű cikkeikre. Figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy ilyen egyéneknek semmi feltétel mellett sem adok árukat eladásra. 141. (20—24)

Andrásófszky Dániel és Efraim

kút- és vezetési munkákkal, rézcsövek, csapok és mindenem ide tartozó kellékek készítésével évtizedek óta foglalkozó régi, elismert helybeli cézgek

vízvezetési, illetve csatornázási teljes berendezéseknek

tapasztalt régi és újabb szakérok alkalmazásával való elkészítését jótállás mellett elvállaljuk.

➡ Raktárunk és műhelyünk **Külmagyar-utca 1-ső szám alatt** van. ➡

338. (1—10)

Uj deszka- és épületfa-raktár.

Van szerencsém a t. cz. építő közönséget és asztalos urakat tisztelettel értesíteni, miszerint

Kolozsvárt, külközép-utca 9. sz. a. (Fenichl-féle házban)

a mai kor követelményeinek teljesen megfelelő

deszka- és épületfa-raktárt

állítottam és rendeztem be.

Hosszas évek alatt az itteni „Fraenkel Simon és fia“ cégnél mint üzletvezető nyert szakértelem, valamint jutányosan beszerzett anyagok következtében abban a helyzetben vagyok, hogy minden kívánságnak a **legolcsóbb árak mellett** megfelelni tudok.

Raktáromban mindennemű épületfát, fűrészt-anyagot, lécezt, zsendelyt, a legjobb minőségű asztalos- és mindenféle kemény fűrészelt fakát; továbbá mint a budapesti magyar furnir- és asztalos kellékek gyár részvénytársaságnak képviselője, különféle belföldi és amerikai furnirt, lécezt és képfaragó-árukat nagyobb készletben tartok.

Tisztelettel

330. (3—10)

TYROLER GYULA.

EZ A LEGJOBB RUHA TISZTÍTÓ SZER

Kolozsvárt kapható: Burger Frigyes, Weick József, Csiky I., Bartsay M. és Kónya Sándor keresk. uraknál. 250. (10—30)

Legjobb

arató- és fűkaszaló gépek

a D. M. Osborne & Co Anburn (Észak-Amerika) gyártmányai.

Kizárólagos raktár

fűkaszaló, marokrakó, arató és kévekötőkből.

Tauffer Ferencz

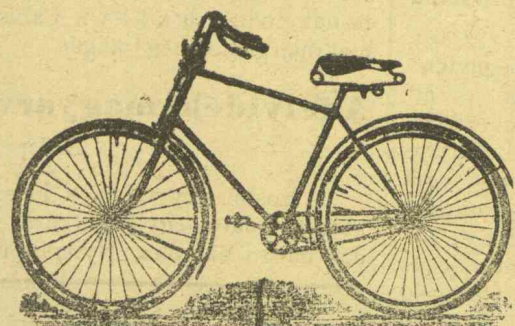
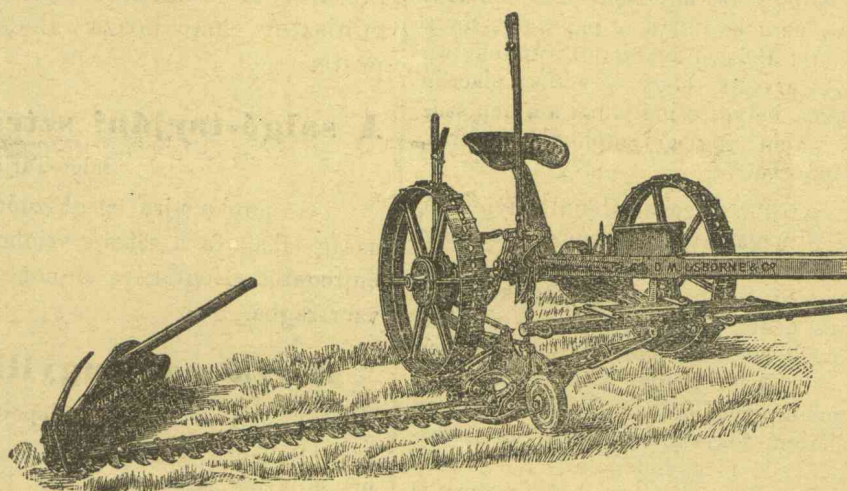
utódánál

➡ **KOLOZSVÁRT.** ➡

Gyári raktár szénagyűjtők, cséplőgépek, rosták, Trieurók stb. mezőgazdasági gépekből.

Angol és belföldi kerékpárok (Bicycle) és összes hozzá tartozó felszerelések.

➡ **Uj Pneumatikus gépet 150 forintért.** ➡

337. (1—x)

